

Utvärdering av Uppföljning hälsoskadligt buller 2003

**Sammanställt i april 2004 av biträdande projektledare
Cecilia Lunder i samråd med projektgrupp buller**

Utvärdering av uppföljning hälsoskadligt buller 2003

Inledning

Miljösamverkan Västra Götaland har under 2003 drivit delprojektet Uppföljning hälsoskadligt buller, med en tillsynskampanj under perioden juni-november. Syftena med kampanjen var dels att följa upp resultaten från 2001, dels att ge de miljökontor som inte deltog under 2001 en ny möjlighet till deltagande i kampanjform.

Inför uppföljningskampanjen gjordes ett nytryck av broschyren *Information till dig som bedriver verksamhet med hög musik*, så att miljökontoren på ett enkelt sätt kan informera verksamhetsutövarna om vad som gäller. I övrigt användes samma tillsynshandledning som inför den första kampanjen.

När kampanjen under 2001 utvärderades (december 2001) kunde konstateras att 20 av 49 miljökontor hade deltagit i kampanjen, 147 kontrollmätningar hade utförts och över 700 verksamhetsutövarna nåtts av information. Av det totala antalet uppmätta verksamheter hade 18 % överskridit riktvärdena för ekvivalent och/eller maximal ljudnivå, vilket var ett otillfredsställande resultat. 18 kommuner av 30 (som alltså svarade på enkäten) skulle prioritera frågan framöver.

På vår webbplats www.miljosamverkan.se finns material och information om delprojektet, både från 2001 och 2003.

Sammanfattning av resultat 2003

- Sju kommuner har deltagit i tillsynskampanjen. Av dessa var det fem som deltog i kampanjen 2001, och alltså har följt upp sina resultat. Många kommentarer visar att fler hade för avsikt att delta, men att det sedan av olika skäl, främst resursbrist, inte kunnat prioriteras.
- På 10 av 33 kontrollmätta tillsynsobjekt överskrids Socialstyrelsens riktvärden (ekvivalent och/eller maximal ljudnivå). På två av tre arrangemang riktade till barn överskrids riktvärdena. Av de fem kommuner som deltog även under 2001 svarar två att de uppmätta ljudnivåerna är lägre nu, en svarar att det är oförändrat, en att det är värre och en vet inte.
- När det gäller verksamhetsutövarnas egenkontroll är det inte mycket som dokumenteras.
- 11 kommuner har eller planerar att fatta beslut om en kommunal policy. 10 av 21 kommuner har inte några planer på att införa en kommunal policy för lokaler eller mark som kommunen upplåter.

- Resultaten visar att samverkan med den lokala sjukvården fortfarande inte sker i någon större omfattning.
- När det gäller information till verksamhetsutövare har två kommuner gjort informationsutskick, en informerat nya verksamhetsutövare muntligt och en annan haft direktkontakt med ansvariga arrangörer. Två kommuner har ordnat informationsträffar för verksamhetsutövare. Två kommuner nyttjar kommunens webbplats för informationsspridning och fem informerar genom exempelvis yttranden till Polisen (i samband med arrangemang som kräver tillstånd).
- Sju av nitton svarande kommuner har jobbat med buller på annat systematiskt sätt (t.ex. kartläggning i skolor eller andra miljöer).
- I övrigt har de flesta fått ett bra bemötande vid kontrollmätningar.
- Sex av tio svarande har haft nytta eller stor nytta av projektgruppens *Utvärdering samt rekommendationer för fortsatt arbete* från december 2001.
- Kommunerna har väldigt olika ambitionsnivå när det gäller fortsatt arbete. När frågan om framtiden ställdes i samband med utvärderingen 2001 var det fler kommuner som planerade att prioritera frågan än det verkar vara nu.

Projektgruppens kommentarer och rekommendationer

Projektgruppen tycker att det är ett mycket lågt deltagande, särskilt med tanke på att det var många som i utvärderingen av förra kampanjen hade för avsikt att prioritera frågan framöver.

Tillsynen är resurskrävande genom att det kräver dels rätt teknisk utrustning, dels att flera personer behöver arbeta tillsammans, ofta kvällstid. Det kan vara så att det i vissa fall bidrar till att tillsynen inte prioriteras.

Även om resultatunderlaget är litet kan vi konstatera att det fortfarande finns ett behov av tillsyn. Projektgruppen vet av erfarenhet att det går att vidta åtgärder och då klara riktvärdena.

Rekommendationer:

- ❖ Om resurserna inte räcker till, prioritera miljöer där barn och ungdomar vistas, t.ex. festivaler och konserter. Särskilt arrangemang med levande musik innebär en stor risk och bör därför uppmärksammas särskilt i tillsynen.
- ❖ Om man inte hinner med kontrollmätningar är det viktigt att prioritera *information*. Se till att det finns information på kommunens webbplats, lämna information i samband med yttranden till Polismyndigheten, skicka broschyren till verksamhetsutövare samt ta upp frågan i lämpliga sammanhang. Att införa en kommunal policy bidrar också till att frågan lyfts fram. (Förslag till policy finns i handledningen från januari 2001).

- ❖ Vi tror att denna tillsynsuppgift lämpar sig särskilt väl att dela med andra kommuner. Man kan också tänka sig att man tar in en resurs som utför kontrollmätningar under en begränsad tid.

Verksamheternas egenkontroll är viktig. Om förslaget om en utökad anmälningsplikt enligt 38 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998: 899) fastställs, så att verksamheter med hög musik blir anmälningspliktiga, kommer det att bli lättare att kräva dokumentation. (I *Utvärdering samt rekommendationer för fortsatt arbete* från december 2001 finns i bilaga B förslag på sådant som den bör innehålla.)

Vi tror att det är mycket viktigt att samverka med den lokala sjukvården, något som resultaten visar tyvärr inte sker idag. Göteborgs miljöförvaltning håller på att skapa rutiner för en sådan samverkan, dvs. så att miljöförvaltningen genom sjukvården får kunskap om tinnitusfall och misstänkta orsaker (t.ex. ett särskilt diskotek). Vi ser det som en mycket viktig fråga, och ett viktigt styrinstrument för den fortsatta tillsynen, eftersom det kan ge värdefull information om var människor upplever att de fått en hörselskada. Det är dock glädjande att samverkan med t.ex. skolor sker, vilka också är viktiga samverkanspartners. Skövde kommun har arbetat mycket med bullerkartläggning i skolor och förskolor m.fl. (i två etapper) och då samarbetat med flera aktörer. Resultat från denna kartläggning finns att ta del av, kontakta miljö- och hälsoskyddskontoret.

Rekommendation:

- ❖ Miljökontoren rekommenderas att samverka med lokal sjukvård, skolor, Arbetsmiljöinspektionen m.fl. Samverkan ger kunskap som bidrar till en effektiv prioritering av insatser. Genom skolan når man också elever och personal med information.

Övrigt

Det händer mycket på området. Socialstyrelsens utvärdering (daterad 2003-05-30) om regelverket kring höga ljudnivåer ger avsedd effekt är i början av 2004 ute på remiss. I denna finns flera förslag om förändringar. En viktig sådan ändring är att verksamheter med hög musik föreslås bli anmälningspliktiga genom tillägg i 38 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998: 899). En annan föreslagen ändring är att en skärpning görs genom att nuvarande rekommendationer om ljudnivåer kommer att benämnas riktvärden. Rapporten finns på Socialstyrelsens webbplats www.sos.se (klicka på Publicerat, Sök och beställ Socialstyrelsens publikationer. Sök på ljudnivåer så finner man rapporten som pdf-fil.)

Socialstyrelsen arbetar med tillsynsvägledning på området. Just nu sker en kunskapsinhämtning från landets kommuner, och en landsomfattande tillsynskampanj är planerad till våren och sommaren 2005, med utvärdering under hösten 2005.

Socialstyrelsen kommer att rapportera om den miljörelaterade ohälsan hos barn i Sverige i en Miljöhälsorapport (MHR 2004/2005) som beräknas bli klar i januari år 2005. I Västra Götaland har ett utökat antal enkäter gått ut, och specialfrågor om bland annat höga ljudnivåer har ställts till tolvåringar. Det kan alltså ge en ökad kunskap om dessa ungdomars ljudmiljöer.

I Göteborg har ett samarbete dragits igång mellan flera olika parter från branschen, bl.a. Miljöförvaltningen, AMMOT, Arbetslivsinstitutet, Arrangörsföreningen (klubbägare), musiker, Musikerförbundet, regionpolitiker, ljudtekniker, specialister på att bygga scener och musikanläggningar. En av de viktigaste uppgifterna för gruppen är att visa att man med modern teknik och kunskap kan framföra musik på de flesta platser utan att ljudkraven överskrids. Detta är ett viktigt arbete som förhoppningsvis kan visa på möjligheter och goda exempel.

Även om delprojektet nu avslutas kommer Miljösamverkans projektgrupp att leva vidare som ett nätverk, och följa en del av det som händer på området. De flesta personer finns också kvar på sina arbetsplatser och delar med sig av sina erfarenheter bland annat genom att svara på miljökontorens frågor.

Huvudmän

Länsstyrelsen i Västra Götaland, Västra
Götalandsregionen, Kommunförbunden i länet,
kommunernas miljökontor

Adress

Miljösekretariatet Västra Götalandsregionen
Box 1726 501 17 Borås Tel 033-17 48 00

Webbplats

www.miljosamverkan.se

Projektledare

Lasse Lind Tel 0532-714 47 lind.lasse@telia.com